

LOVIISA, NORRSARVLAX, LÄGERMALMEN

LUONTOSELVITYS MAA-AINESTEN OTTAMISTA VARTEN

Marko Vauhkonen
Ympäristösuunnittelu Enviro Oy
27.10.2014

1 JOHDANTO

Loviisan Norrsarvlaxissa sijaitsevalle Lägermalmenin alueelle ollaan hakemassa maa-aineslain mukaista ottamislupaa. Suunniteltu ottamisalue sijaitsee tilalla RN:o 1:344. Lemminkäinen Infra Oy tilasi lupahakemusta varten tarvittavan luontoselvityksen kuvaan 1 rajatulta alueelta. Työn on tehnyt biologi, FM Marko Vauhkonen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

Luontoselvityksen tutkimusalueen pinta-ala on noin 30 hehtaaria kuvan 1 rajauksen mukaisesti. Alueelta ei ollut käytettävissä aiempia luontotietoja.

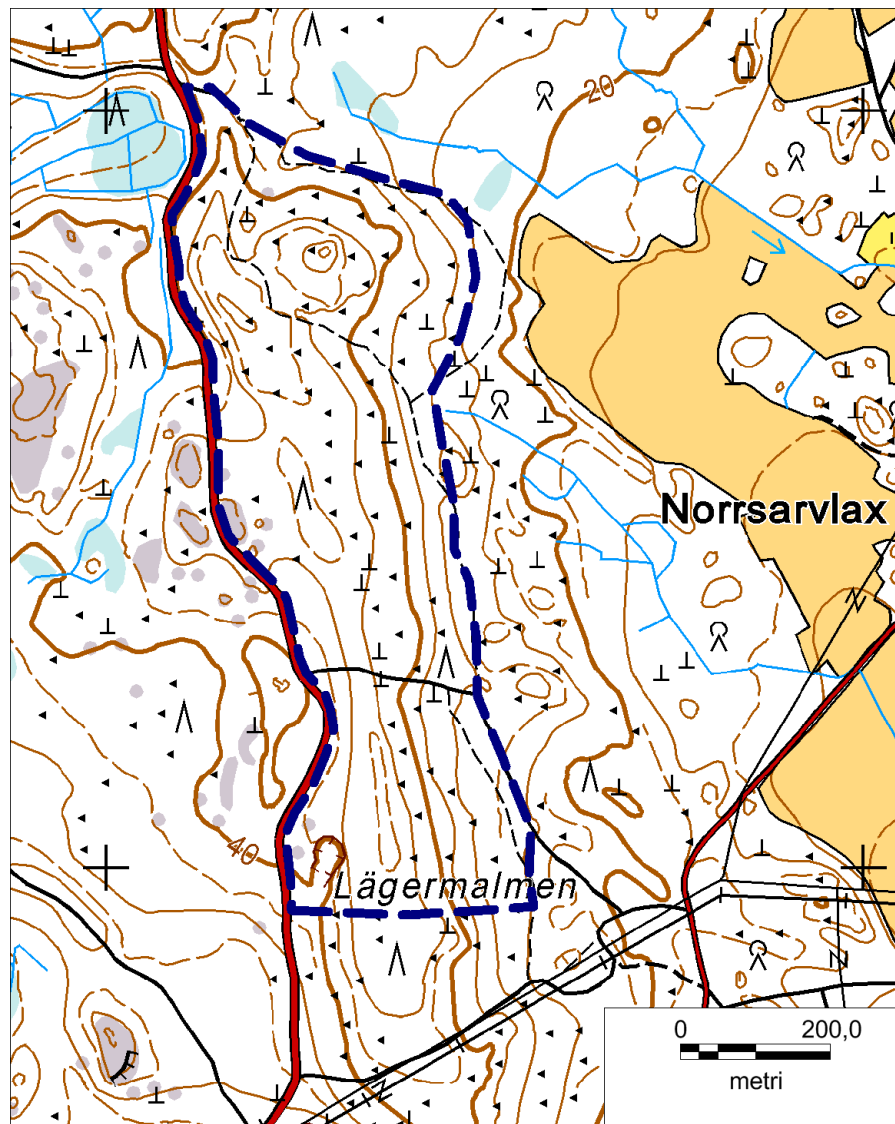
Selvitysalueelle tehtiin maastokäynnit 16.6. ja 4.7.2014. Alue (kuva 1) käveltiin molemmilla kerroilla läpi samalla inventoiden luonnonolojen sekä kasvillisuuden yleis- ja erityispiirteet. Lisäksi selvitettiin luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten suojeltujen luontotyyppien, metsälain 10 §:n mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen, vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamien pienvesikohteiden sekä mahdollisten muiden arvokkaiden luontokohteiden (esim. uhanalaiset luontotyypit; ks. Raunio ym. 2008a, b) esiintyminen.

Maastossa havainnoitiin huomionarvoisten eliölaajien esiintymistä siltä osin kuin tämä oli käyntien ajankohta huomioiden mahdollista ja alueen luonnonolojen perusteella tarkoituksenmukaista. Kohteelta arvioitiin EY:n luontodirektiivin liitteen II ja IV lajien, erityisesti suojeltavien, valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten, silmälläpidettävien sekä muiden harvinaisten tai vaatelaiden lajien kannalta tärkeät elinympäristöt, joissa niiden esiintyminen on mahdollista tai todennäköistä. Lisäksi maastokäynneillä arvioitiin tarkempien lajistoselvitysten tarve ja kohdentaminen.

Kirjoverkkoperhosen esiintyminen alueella arvioitiin jo ennalta mahdolliseksi mm. ilmakuvatarkastelun perusteella. Kirjoverkkoperhonen on EY:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Sen esiintyminen alueella selvitettiin em. maastokäynneillä. Inventointi pyrittiin tekemään lajin yksilöiden lentokautena hyvissä sääoloissa (aurinkoinen ja heikkotuulinen poutasää). Koska ensimmäisen maastokäynnin sääolot

eivät olleet parhaat mahdolliset, uusittiin selvitys heinäkuun alussa paremmissa olosuhteissa. Kirjoverkkoperhosen esiintyminen selvitettiin Sierlan ym. (2004) ohjeiden mukaisesti havainnoimalla aikuisia yksilöitä.

Maastotöissä käytettiin GPS-paikanninta (Garmin 62s), jolla mm. luontokohteet ja lajien havaintopaikat voidaan paikantaa riittävällä tarkkuudella.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti ja raja (sininen katkoviiva). Pohjakartta © Maanmittauslaitos.

3 ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue on rajattu kuvaan 2 ortoilmakuvapohjalle. Alue rajautuu lännessä niemettömään tiehen. Idässä rajana ovat Pellaksentiestä erkaneva metsäautotie sekä ajourat. Alueen lounaiskulmassa on vanha maa-ainesten ottamisalue. Toinen ottamisalue on alueen itärajalla kohdassa, jossa rajana oleva metsäautotie kääntyy länteen. Kolmas pieni ottamisalue on länsirajana olevan tien reunalla selvitysalueen pohjoispäässä.

Kuva 2. Selvitysalueen rajaus (sininen katkoviiva) ortoilmakuvalla. Ilmakuva © Maanmittauslaitos.

Selvitysalue on talouskäytössä olevaa metsämaata. Pääosa alueesta on puustoltaan varttunutta tai uudistuskypsää männikköä (kuva 3). Sekapuuna on lähinnä alueen itäpuoliskossa vähän kuusta ja koivua. Alikasvoksena on nuorempaa mäntyä sekä vähän kuusta. Lahopuuta alueella ei ole juuri lainkaan.

Selvitysalueen kasvillisuus on kuivahkoa puolukkatyyppin (VT) kangasta. Kenttäkerroksessa vallitsevat puolukka ja kanerva. Lisäksi tavataan mm. mustikkaa, sianpuolukkaa, kevätpiippoa, kangasmaitikkaa, hietakastikkaa, kultapiiskua ja metsälauhaa. Maasto on kivikkoista etenkin selvitysalueen itäpuoliskossa.

Kuva 3. Mäntikköä selvitysalueen keskiosassa. Valokuva © Marko Vauhkonen.

Alueen länsirajalla on muutamia pieniä kuvioita mäntytaimikkoa ja mäntyvaltaista nuorta kasvatusmetsää. Alueen itäreunalla on kapealti nuorta sekapuustoista kasvatusmetsää. Itärajalla kasvillisuus lähenee paikoin tuoretta mustikkatyyppin (MT) kangasmetsää.

Selvitysalueen pohjois-luoteisosassa on hakkuualue, jolle on jätetty siemenpuumäntyjä. Hakkuualue erottuu kuvassa 2. Selvitysalueen länsirajana olevan tien reunalla on kolme pienialaista kalliopaljastumaa. Niiden kasvillisuutena on tavanomaista sammal- ja jäkälälajistoa.

4 ARVOKKAAT LUONTOKOhteet JA LAJIESIINTYMÄT

Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -alueita, valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteita, luonnonsuojelualueita, suojeltuja luontotyyppisiä tai luonnonmuistomerkkejä.

Maast selvitysten perusteella alueella ei ole kohteita, jotka täyttäisivät luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten suojeltujen luontotyyppien, vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamien pienvesikohteiden tai metsälain 10 §:n mukaisten metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden elinympäristöjen kriteerit. Alueella ei todettu Suomessa uhanalaiseksi luokiteltuja (Raunio ym. 2008a, b) luontotyyppisiä.

Selvitysalueella ei arvioitu olevan EY:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien, luonnonsuojelulain 46 §:n tarkoittamien uhanalaisten lajien, 47 §:n mukaisten erityisesti suojeltavien lajien tai muiden huomionarvoisten eliölaajien kannalta merkittäviä elinympäristöjä, joissa niiden esiintyminen olisi todennäköistä. Alueella ei ole liitoravan elinympäristöksi sopivaa metsää eikä selvityksessä tehty havaintoja kirjoverkkoperhosen esiintymisestä. Selvitysalueen itäreunalla havaittiin teeren jätöksiä. Teeri on luokiteltu (Rassi ym. 2010) Suomessa silmälläpidettäväksi (luokka NT) lintulajiksi.

5 KIRJALLISUUS

- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2010. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008a: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1. Tulokset ja arvioinnin perusteet. – Suomen ympäristö 8/2008:1–264.
- Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008b: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. – Suomen ympäristö 8/2008:1–572.
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen ympäristö 742:1–113.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Ympäristöopas 109:1–196.